

Kunst & Kultur

HØJSKOLEN VEJLE

2024-25

INDHOLDSFORTEGNELSE

4	MandagsHøjskolen
14	TirsdagsHøjskolen
20	OnsdagsHøjskolen
26	De store mestre (efterår)
28	De store mestre (forår)
30	Carlsen & Staugaard
32	Carlsen & Staugaard
34	Torsdagsbussen
38	Naturvidenskab (((LIVING)))
40	Årsfest
41	Årsmøde
42	Sensommerhøjskole
43	Sekretariat og bestyrelse

Tilmelding/betaling

på **WWW.KUNSTKULTURVEJLE.DK**

Mette Rosenkjær Christensen træffes på
mette@kunstkulturvejle.dk eller telefon 26 39 27 44
– bedst mandag mellem kl. 15-17

MobilePay: 53291
Kontonummer: 1551 3231 722777
CVR.: 18 91 77 34

Velkommen i Kunst & KulturHøjskolen

Velkommen til:

Højskoledagene – mandage, tirsdage og onsdage.

Årsfest. Kulturhistoriske kurserier (Staugaard og Carlsen), Torsdagsbussen.

Kunstforedrag. Signe Jacobsen siger farvel efter 12 år. Kæmpe tak til Signe for de mange fine tirsdage. Velkommen til Mathilde Teglgaard Nielsen.

Højskoleophold rundt i Danmark. I 2025 på Vrå Højskole.

I efteråret har vi 30-års jubilæum. En lille kreds med Harald Jørgensen og Jørgen Moeslund i spidsen besluttede i efteråret 1994 at starte Kunst & KulturHøjskolen som en selvstændig forening.

Fra den spæde begyndelse voksede skolen med stigende tilslutning til

MandagsHøjskolen og udvidede med flere kurser og arrangementer – lørdagsbussen, koncerteftermiddage, operaforedrag/-ture, historiske og kulturelle foredrag.

I 2008 blev undertegnede ansat som forstander.

Og med konstant fremgang på alle områder – økonomi, deltagertal og tilbud om kurser og arrangementer. I 2010 kom OnsdagsHøjskolen, 2012 Kunstforedrag og Kunstrejser og i 2015 TirsdagsHøjskolen.

I 2017 fik vi Vejle Kommunes Kulturpris og blev udnævnt til en "Folkeoplysende Kronjuvel".

Mange har været med i rigtig mange år. En stor tak til alle, der har været med til at skabe og videreføre denne succes.

Vi vil gerne fejre vores jubilæum sammen med jer. Det gør vi i oktober med...

En væsentlig del af Kunst & KulturHøjskolens succes er også en fortælling om forenings Danmark og de mange frivillige. Uden en aktiv og engageret arbejdende bestyrelse i hverdagen ingen succes.

Vi glæder os til at se jer alle.

Jørgen Ejlskov, forstander

Den vise lyser – uden at blænde andre.

– CHUANG TZU

09. september

STEFFEN KRETZ

Journalist og korrespondent.

Storm på vej

I mange år var Reffitt-familien i Texas en “all-American” kernefamilie med klassiske værdier og stærkt sammenhold. Men så skete der noget. Faderen blev politisk ekstremist, sønnen meldte ham til FBI efter stormen på Kongressen, og nu er familien lige så splittet som resten af Amerika. Det kom som et chok for den sammen-tømrede familie, at ekstremisme og væbnet oprør mod regeringen voksede ud af deres parcelhus i et søvnigt kvarter i forstæderne. At deres køkken blev omdannet til en politisk slagmark.

På samme måde har det overrasket mange amerikanere, at demokratiet i USA har vist sig overraskende skrøbeligt. At deres nation nu balancerer på en knivsæg og skal vælge mellem frihed og et mindretalstyranni.

Hvordan er Amerika havnet her?

Vil du vide, hvordan Donald Trump igen kan stå med det ene ben inde i Det Hvide Hus trods stormen på kongressen og 91 tiltaler for overtrædelser af straffeloven? Steffen Kretz giver svaret.

16. september

STINA EKBLAD, oplæsning

ANNA KRUSE, sang og kompositioner

JEPPE HOLST, guitar

NICHOLAS KINGO, klaver

En hyldest til Edith Södergran

Edith Södergran (1892-1923) er en af de første nordiske modernister og er oversat til mere en 50 sprog. Hendes tekster rummes i en tynd pocketbog men har en rigdom og intensitet som har bevæget mange gennem tiderne.

Stina Ekblad tolker Edith Södergran. Hudløst og med kraft fra et menneske der står med begge ben solidt plantet i jorden og strækker sig mod de evige spørgsmål. Anna Kruse har komponeret musik til Edith Södergrans poesi. Nærvær, sansning, liv og længsel er nøgleord i Ediths poesi og Annas musik.

Sammen med Anna Kruses sang og kompositioner væver musikerne Nicholas Kingo og Jeppe Holst et sanseligt tæppe af ord, toner og rytmer.

I Vejle mødes de to kvinder i en kærlighedsfuld hyldest til Edith gennem hver deres kunstform. Anna gennem sin sang og musik og Stina gennem sin udtryksfulde fortolkning af digtene.

23. september

POUL NYRUP, tidl. statsminister

POUL DUEDAHL, historiker og forfatter

MARIA CLEMENT HAGSTRUP, historiker

og museumsinspektør

Signe, Oluf og afvigernes ø

En samtale med Poul Nyrup Rasmussen om magt og afmagt og menneskelige relationer.

Med afsæt i bogen "Afvigernes ø" om Livø Anstalten og de to DR-dokumentarer om henholdsvis faren Oluf, der var anbragt på Livø fra 1924-1931, og datteren Signe, der i 1993 tog sit eget liv, sætter tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussen sammen med de to historikere Poul Due Dahl og Maria Clement Hagstrup fokus på store emner som ensomhed, sårbarhed, medmenneskelighed, relationer, kærlighed, magt og afmagt. Hvad kan historien om Livø og alt det, der fulgte, lære os i dag?

Og hvordan har Signe og Oluf på hver deres måde været med til at sætte kursen for Poul Nyrup Rasmussens virke som statsminister og som stifter af Det Sociale Netværk – Headspace Danmark.

Clement Kjersgaard er moderator!

30. september

THURE LINDHARDT

Skuespiller og foredragsholder

En rejse med Grundtvig

Thure Lindhardt fortæller om Grundtvigs liv og virke, og ikke mindst hvad han har betydet for det samfund, vi har i dag.

Det er 152 år siden Danmarks store digter, præst, fritæinker, politiker og folketæinker, N.F.S. Grundtvig døde. Næsten 90 år nåede den største af vores kulturformidlere at blive, og i størstedelen af hans liv kæmpede han for danskernes åndsliv, folkeliv og ligeværdighed.

Grundtvig er en ener i dansk historie.

Hans kamp for oplysning, for kvinder, for højskoler, Gud og Nordens mytologi er uden sidestykke, og hans tanker rækker langt ud over Danmarks grænser, og er stadig i dag en af årsagerne til, at vores frisind og samfund er beundret i store dele af verden.

Thure Lindhardt guider os gennem Grundtvig, fortællinger om ham, hans liv, hans inspiration, hans kvinder, hans helte, og ikke mindst gennem hans egne ord.

Thure vil fortolke hans salmer, digte, dagbøger og krydre det med betragtninger om manden og ikke mindst: Hans ord og ånd.

07. oktober

DORTHE LØWENDAHL BOMANN

Journalist, forfatter og foredragsholder

Når vi ånder i takt

Dorthe Løwendahl Bomann har sammen med entertainer Niels Hausgaard udforsket fortællingens kraft i bestselleren "Når vi ånder i takt – om at fortælle historier, og hvorfor det er så vigtigt".

I dette både muntre og tankevækkende foredrag fortæller Dorthe om den snørklede vej fra ide til bog, og om et hjertevarmt samarbejde med den lune vendelbo. Du får et inspirerende indblik i, hvad der sker i din krop og i din hjerne, når vi fortæller historier. Samtidig bliver der sat en tyk streg under, hvordan historiefortælling er afgørende for menneskers trivsel, vores forståelse af verden og evnen til at skabe relationer – og ikke mindst, hvorfor historiefortælling måske er mere vigtig end nogensinde før.

21. oktober

ERIK LINDSØ

Forfatter, foredragsholder

Humor som medicin

Om livsmod, livslyst og livsglæde.

"Det handler om at ændre mismod til livsmod, og jeg gør det ved at tage fra de muntre og give til de skuffede".

Når livet er allerbedst, siger vi: "Jeg var lige ved at dø af grin!" Når livet er værst, siger vi: "Jeg er ved at dø af stress." Men hellere dø af grin end af stress.

Humor er det bedste værn mod stress.

Med humor når vi det samme, men for nedsat tempo – vi bliver langsomme i vendingen, men hurtige i replikken.

Man kan ikke blive vred eller sur på den, man griner sammen med. Humor afvæbner den urimelige. Humor fornyr og forynger vores livssyn. Humor gør os finurlige og eventyrlige. Humor giver os overskud til at drage virkeligheden i tvivl.

Med humor styrker vi sammenholdet. Som Dostojevskij siger: "Hvis vi alle turde være lidt mere latterlige, ville vi holde mere af hinanden."

Foredraget er en lattermild rundrejse i humorens livgivende univers.

28. oktober

ANDERS JERICHOW

Journalist og forfatter

Rapport fra Israel og Palæstina

Israel råber 'terror' efter Hamas, som råber 'folkemord' efter Israel.

Hvad skete der, da Hamas trængte ind i Israel fra Gaza, slog 1200 mennesker ihjel og tog 250 gidsler med tilbage til Gaza?

Og hvad skete, da Israels militær invaderede Gaza for at befri gidslerne og 'eliminere' Hamas og dræbte flere titusinder af palæstinensere?

Aldrig har israelere og palæstinensere ført så blodig en krig. Og aldrig har de alligevel været så tæt på en mulighed for fred.

Anders Jerichow, der har besøgt og beskrevet konflikten fra den ene krig til den anden, spørger: Hvorfor krig? Hvordan fred?

04. november

SØRINE GOTFREDSEN

Journalist, forfatter og præst

Livskraft

Grundtvig og Kim Larsen ejede begge den sande skjalds kraft. De kunne med deres sange forbinde mennesker med hinanden, med jord og himmel. Grundtvig digtede bedst og mest, når han havde overvundet en af sine store og smertefulde sjælelige kriser. Kim Larsen gav ofte stemme til de forfløjne drømme og gadens poesi. De to digtere var fælles om at betragte mennesket som værdigt, at give det sjæl og ånd. Sørine Gotfredsen kender som præst og menneske de store dilemmaer, svære valg og ubegribelige fejltagelser, et liv oftest formes af. Hun ved, hvad det vil sige at være indkroget i sig selv, og hvad der sker med et samfund, når det ikke længere henter næring i litteraturen, myterne og historien. Men hun tror også på, at vi ikke behøver at være fanget i den tilstand. Med sit eget liv som eksempel viser hun, hvordan musik i barndommen åbnede hendes sind for større dimensioner.

Gennem den løbende dialog med Grundtvig og Kim Larsen viser forfatteren, at enhver kan få adgang til en skønhed og rigdom, der bedst beskrives som livskraft. Det handler om at lede efter dybden i livet frem for at lede dybere i sig selv efter svar og identitet.

11. november

ANNE SOPHIA HERMANSENKulturkommentator, kritiker,
litteraturhistoriker og meningsdanner

Dannelse – vejen til Det Gode og Meningsfulde Liv

I begyndelsen af det nye årtusinde handlede det om at have faldskærme, samtalekøkken og være på forlænget weekend i New York. Men så kom finanskrisen. Og klimakrisen.

I løbet af de seneste år er ordet dannelse dukket op igen, og det samme er debatter om menneskets livsduelighed og åndelige udrustning. Men hvad er dannelse? For Emma Gad handlede det om at spise med sølvbestik, drikke vin af karaffel og være en god borddame eller -herre. Men dannelse er mere end gode manerer. Dannelse har rødder i livslykken og handler om at blive en del af en større historie end vores egen. Dannelse handler om værdier, og hvem vi er. Både som mennesker og som folk. Dannelse handler kort sagt om, hvordan vi opnår Det Gode og Meningsfulde Liv.

18. november

HANNE SINDBÆK

Journalist, forfatter og foredragsholder

August og Marie – dansk videnskabs glemte stjerner

Da August og Marie Krogh gik i land fra Amerikadampere, Hellig Olav, den 12. december 1922, havde de noget i kufferten, der skulle ændre Danmarkshistorien. Det var opskriften på insulin og eneretten til at producere den i Skandinavien. Det blev starten på landets mest værdifulde virksomhed. Det blev starten på et nyt liv, ja garantien for et liv for tusindvis af mennesker med diabetes.

August og Marie Krogh var meget mere end det. Hun blev Danmarks kun fjerde kvindelige dr. med. i 1914. Han fik Nobelprisen i 1920. Sammen gik de op imod den etablerede videnskab og løste lungernes gåde. Parret var for dansk videnskab, hvad Pierre og Marie Curie var for den franske. Historien om August og Marie Krogh er et stykke danmarkshistorie, der nu endelig bliver fortalt. Og det er en fortælling om to helt særlige mennesker, der med ydmyghed og stoisk ro tog livets tildragelser på sig under mottoet: "Kærligheden til mennesker og kærligheden til sandheden er livets hovedhjørnestein."

6. januar

GLENN BECH

Prisvindende forfatter og psykolog

Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet

“Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet” er et indigneret, selvudleverende og ømt manifest om klassekamp, pral og elite, om provinsbøsser og repræsentationssmykker, moralisme og hykleri. Om Tiger King og Anna og Lotte, om dem, der altid får taletid, og dem, der ikke føler sig berettiget til en stemme.

Med vrede, misundelse og humor brænder Glenn Bech alle illusioner om lige muligheder og insisterer på at tale ud fra sine egne erfaringer om classesamfundet.

Foredraget baserer sig på bogen af samme titel.

13. januar

NIELS VILLEFRANCE ANDERSEN

Lærer, forfatter og foredragsholder

Steen Steensen Blicher

Utilpasset præst og fremsynet forfatter.

Vi skal helt ud i lyngbakkerne på den jyske hede omkring år 1830

Villefrance fortæller om Blichers liv, samtid, udvalgte værker, om heden om overtro, de rejsende – tatere og kæltringe. St. St. Blicher skrev ofte med udgangspunkt i personer, han havde mødt eller hørt om...

Han forsømte familien, præstegerningen og undervisningen.

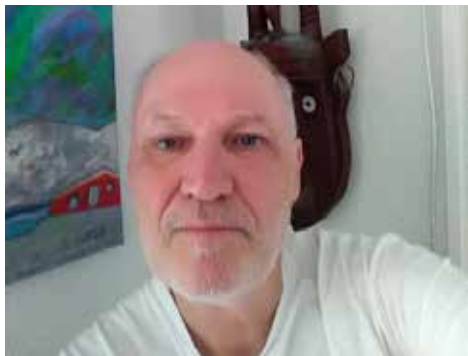
Vi kan pege fingre ad ham – og klandre ham. Men hvis ikke han var smuttet fra pligterne, havde vi næppe fået de fantastiske noveller.

Blicher var nyskabende. Førte emner frem til debat og var politisk engageret i opgøret mod enevælden og stod bag de store folkemøder på Himmelbjerget.

Perioden er ”guldalder” og romantik.

Og på den jyske al-hede gik en ensom jæger rundt. Han ønskede at møde jævne mennesker og fortælle deres historie.

Det blev til stor litteratur!

20. januar

Aktuelt

Med denne "emneløse" eftermiddag har vi igen ønsket at være åbne overfor aktuelle emner, der dukker op i løbet af sæsonen. Nogle foredragsholdere vil ikke binde sig så langt frem i tiden, andre har endnu ikke besluttet, om de vil holde foredrag og i hvilke perioder.

Verden og samfundet forandrer sig hurtigt, nye temaer opstår, nye personer dukker op. Derfor denne dag, som vi ikke "behøver" at planlægge før i januar måned.

27. januar

STINE MICHEL,
vokal, guitar og fortælling
HENRIK GOLDSCHMIDT,
fløjte, klarinet, obo, perkussion og kor
HENRIK KUNZ,
guitar, bas og kor
NICHOLAS KINGO,
harmonika, klaver, sav og kor

Babettes Gæstebud

Stine Michel har de sidste par år turneret med Sommerfugledalen med tekst af Inger Christensen.

Nu har Karen Blixen Museet givet hende tilladelse til at skrive musik til Karen Blixens verdenskendte novelle Babettes Gæstebud.

En smuk og medrivende fortælling om tro, håb, kunst, identitet og kærlighed.

Med sin helt egen unikke blanding af musik, sang og historiefortælling er der ingen tvivl om, at når Stine Michel går på scenen, vil publikum få en oplevelse ud over det sædvanlige.

"Stine Michel og hendes orkester rummer flere udtryksfulde aspekter end en koncert – og en større grad af ægthed og nærvær end en teaterforestilling." (Industrien Aarup)

Der er premiere på Rungstedlund den 23. januar 2025

03. februar

THOMAS BOLANDER

Professor, forfatter og foredragsholder

ChatGPT og den kunstige intelligens

Ny verdensorden med kraftige kunstige intelligenser.

Bolander deler sin ekspertise i, hvordan kunstig intelligens og teknologi revolutionerer vores verden og påvirker vores liv. Han udforsker potentialet og begrænsningerne af AI og giver en forståelse af, hvordan disse fremskridt former vores fremtid. Bolanders forskning fokuserer primært på sociale aspekter af kunstig intelligens, altså hvordan vi gør fremtidens computere, smartphones og robotter socialt intelligente, så de også kan begynde at forstå lidt af, hvordan vi mennesker tænker. Målet er at kunne lave computere og robotter, som kan interagere socialt kompetent og fleksibelt med mennesker og andre robotter. Men hvor intelligent er ChatGPT og lignende store sprogmodeller egentlig? Og har de ægte social intelligens? Hvor ligger deres styrker og svagheder? Er vi på vej til en ny verdensorden, hvor chatbots som ChatGPT bliver vores foretrukne samtalepartner.

17. februar

BERTEL HAARDER

Tidl. Minister, Folketingsmedlem, højskolemand

En frygtløs tænker

Bertel Haarder er en politisk legende. Med 40 år i Folketinget og 22 år som minister er han i en klasse for sig. Men i virkeligheden opfatter han sig mere som en "højskolemand" med rødder i det folkelige Danmark og de frivillige fællesskaber. Frihed, fællesskab og det frivillige engagement har været ledetråde for Bertel Haarder gennem et langt liv i dansk politik og samfundsliv.

Vi kommer tæt på Haarders politiske opgaver og nogle af de mange succeser, magtkampe og politiske trakasserier, han har stået med i sine over 40 år i Folketinget heraf 22 år som minister på en række meget forskellige poster. Han fortæller om sit glødende politiske engagement og om at stoppe, mens legen er god. I foredraget kommer han ind på eksistentielle temaer som åndsfrihed, fællesskab, kærlighed, tro og tanker om døden og evigheden. Haarder fortæller med stor åbenhed om sin familie og om livet som forælder til et multihandicappet barn. Vi får her et nyt og mere nuanceret billede af mennesket og politikeren/højskolemanden Bertel Haarder.

24. februar

KIM BLÆSBJERG

De bedste familier

I begyndelsen af 1950'erne flytter gift-fabrikken Cheminova til Vestjylland. Det forandrer på godt og ondt livet på egnen. Befolkningen oplever et velfærdsløft, men må betale en høj pris i form af den massive forurening af hav og fjord og af de forgiftninger, arbejderne på fabrikken bliver udsat for. Noget, man ikke taler højt om.

Blæsbjerg følger to familier fra forskellige kår, som på godt og ondt knyttes sammen af fabrikken. Arbejderen Niels og hans kone Margrethe. Og ingeniøren Jørn og hans kone Karin.

Romanen og foredraget handler om kampen for at løfte sig op socialt, men også om kærlighed og venskab, loyalitet og svigt. Og om en spirende kvindefrigørelse. Vi hører om at vokse op i en vestjysk tavshedskultur. Om hvordan tavshedskulturen har været både en modstander og en drivkraft undervejs i arbejdet. Og om, hvorfor det har været så vigtigt at skrive bogen

03. marts

MARIANNE SØGAARD

Højskolelærer, komponist og tekstforfatter

Fællessang og Højskolesangbogen

Marianne Søgaard er sang- og salmedigter og komponist med et enkelt, melodisk og iørefaldende tonesprog, der samler folk på tværs af generationer i fællessang. Marianne er højskolelærer på Silkeborg Højskole og fællessang er kernen i hendes virke som sanger, komponist, tekstforfatter, foredragsholder og underviser. Hun er repræsenteret med syv melodier og én tekst i Højskolesangbogen og med tre melodier og to tekster i Kirkesangbogen. I 2018 vandt hun DR P2's konkurrence om at skrive Danmarks nye fødselsdagssang for voksne med titlen "Fantastiske fødselar".

Marianne har optrådt i flere af DR's programmer om fællessang både som pianist og sanger, senest med vokaltrioen "Trækfugl".

FOTO: FRANSKA MORTENSEN

10. marts

MOLDE

MARIA MOLDE,
vokal, mandolin, banjo
UFFE HOLMSGAAARD ERIKSEN,
guitar, cittern, klarinet
JONATHAN FEIG,
violin
HENRIK KUNZ,
kontrabas
MIKKEL BØGGILD,
banjo, dobro

Klimakonzert med Molde

MOLDE er et akustisk stringband, der spiller nykomponeret folk på dansk. Sangene og fortællingerne mellem sangene forbinder sig til årstidernes skiften, til natur og bæredygtighed og ikke mindst til klimakrisen og en uro over, hvor verden er på vej hen.

Musikken er sanselig og svingende, og teksterne poetiske. Som en tilskuer skrev for nylig:

"Jeg bliver altid helt enormt rørt af at lytte til MOLDEs lyd og deres tekster. De taler til det sted indeni mig, der trænger til at huske på det langsomme og kærlige. Og på at huske at jeg blot er en del af et større hjul, som trives bedst, hvis vi alle passer på hinanden". "Tusind tak. I synger jo om alt det, vi andre går og tænker på".

17. marts

JENS ANDERSEN

Forfatter og foredragsholder

KRISTIAN LA COUR

Højskolelærer, komponist og pianist

Andersen om Andersen

Med udgangspunkt i sin internationalt berømmede biografi "Andersen", der udkom i 2003, og nu genudgives af Gyldendal, fortæller Jens Andersen den fascinerende historie om naturbarnet og geniet H.C. Andersen.

En dansk verdensborger – rastløs, ustandseligt rejsende og rasende produktiv. En gudsbenådet kunstner – som førte dagbog over en digters krop og sjæl, og med pen og saks tegnede eventyrlige portrætter af sin tid og dens mennesker. Undervejs i foredraget skal vi synge en række H.C. Andersen-sange, og bag klaveret sidder pianist og højskolelærer Kristian la Cour, der de seneste fem år har spillet og sunget til Jens Andersens musikalske foredrag om Kim Larsen og Tove Ditlevsen.

2. april 2025 fylder H.C. Andersen 220 år.

10. september
IMRAN RASHID

Speciallæge, innovationschef og forfatter

Sluk

Om at overleve i en digital verden. Mere end nogensinde er der brug for viden om, hvad de massive digitale mængder information betyder for vores hjerne og krop. Og ikke mindst, hvordan vi beskytter vores helbred i en digital brydningstid. Imran Rashid har undersøgt, hvad det betyder for den fysiske og mentale sundhed at leve livet online og filtrere massive mængder data gennem hjernen. Imran giver os et vigtigt indblik i, hvordan digitaliseringen påvirker hjernen, kroppen, mennesket, familierne, virksomhederne og samfundet. Og han forklarer, hvorfor vi er nødt til at handle, før det er for sent. I foredraget giver han sit bud på, hvordan vi genvinder kontrollen over vores digitale liv og i stedet bruger tid på det, der er vigtigt for vores sundhed og livskvalitet.

24. september
JØRN BRØNDAL

Professor, forfatter og leder af
Center for Amerikanske Studier

Præsidentvalg i USA – midt i en kold borgerkrig

USA's præsidentvalg 2024 finder sted i en nation præget af "kold borgerkrig" små fire år efter, at frustrerede Trumpilhængere stormede Kongressen den 6. januar 2021. Hvorfor er USA så politisk polariseret i dag? Hvad er det for nogle mærkesager, der deler amerikanerne? Hvor dybt stikker den politiske splittelse historisk set? Hvordan kommer præsidentvalget til at forløbe? Hvilken betydning har primærvalgene og valgmandskollegiet? Hvorfor kommer valgkampen til at blive udkæmpet mellem Joe Biden og Donald Trump, der begge er historisk upopulære? Er USA's demokrati truet? Befinder USA sig på randen af en borgerkrig?

8. oktober

ANNA LIBAKUdlandsredaktør, forfatter og
foredragsholder

Rusland og Ukraine

Den 24. februar 2022 invaderede Rusland Ukraine.

Ifølge EU og USA truer den russiske aggression med at undergrave den europæiske sikkerhedsarkitektur, som blev indstiftet med ophøret af den kolde krig i 1990'erne. Ifølge russerne er der aldrig blevet indstiftet en ny verdensorden siden Sovjetunionens opløsning. Tværtimod har EU og USA gennem NATO og EU's aktive ekspansion mod øst undermineret alle forsøg på at etablere en ny kollektiv retsorden. Så hvad vil der ske? Går den vestlige verden i opløsning? Gør Rusland? Står vi på tærsklen til tredje verdenskrig? Anna Libak har fulgt og advaret mod udviklingen i Rusland siden midten af halvfemserne

22. oktober

NIELS OLE FREDERIKSEN

Højskolelærer, forfatter og foredragsholder

Glimt før glemsel

Niels Ole Frederiksen har udgivet et par digtsamlinger. "Glimt – før glemsel" og "Knirkende længsler".

Digtene og fortællingen handler om:

En verden der har ændret sig, alt er noget andet, end det der var, men vi er her stadig.

Digtsamlingerne er nogle små historier, digte og fortællinger fra en tid, der er gået, men aldrig er blevet glemt.

Eller rettere, som Niels Ole Frederiksen aldrig har glemt.

Det er også kommentarer til noget, der sker i nutiden, men ofte beskrevet med en reference til den fortid, som alle vi fra efterkrigsgenerationen har gennemlevet. Vi skal synges fællessange fra Højskolesangbogen.

"Vi mennesker kan ikke flyve, men vi kan synges". John Engelbrecht.

05. november

ELSE MATHIASSEN

Titl. højskoleforstander, fortæller, danser

Forstanderinden taler ud

Forstanderinden banker på tre gange lige efter hinanden og åbner selv døren. "Sådan gør vi herude", siger hun, da jeg ser overrasket ud".

Med veninden Stine Pilgaards bog "Meter i sekundet" som baggrund vil jeg fortælle om mit liv og mit virke som kunstner, foredragsholder og ikke mindst titl. forstander på Vestjyllands Højskole.

Om at forfølge drømme igen og igen. Om at gå egne veje, og alligevel følge et usynligt mønster. Om et at begynde ny karriere som 60-årig. Om at blive portrætteret i en bog og kunne se ind i forfatterværkstedet. En diskussion af bogens syn på højskoleliv, aktivisme, livet langt fra storbyen, magt, kald, familieliv og venskab.

Alt sammen kombineret med fællessange af Stine Pilgaard.

Og en lille smule dans.

19. november

KAROLINA BOGUS

Koncertpianist

Scott Joplin – The King of Ragtime

Scott Joplin – en sort efterkommer af slaver havde ambitioner om kunstnerisk storhed og mente at man med hårdt arbejde, uddannelse, selvudvikling og ihærdighed kan overkomme forhindringer som baggrund, race og klasseskel. Det lykkedes kun delvist for ham.

Komponisten til verdens største hits inden for genren, som "Maple Leaf Rag" og "The Entertainer", sagde ofte til sin kone: "Jeg bliver først rigtigt kendt 25 år efter at jeg er død". Det blev nærmest en profeti og interessen for hans nyskabende klaverstil – ragtime – blomstrer efter 40'erne, både i jazz og klassiske miljøer.

Passionen for Scott Joplins ragtime har fulgt pianisten Karolina Bogus siden barndommen. Koncertforedraget kredser om mennesket og komponisten, hvor vi får rig mulighed for at høre en række af Joplins bedste ragtimes.

07. januar

RUNE LYKKEBERG

Chefredaktør

Langsomme samtaler

Fra efteråret 2020 og gennem hele 2021 har Rune Lykkeberg talt med 41 internationale intellektuelle om klima, frihed, ulighed, kapitalisme, demokrati, racisme – om verdens tilstand.

De langsomme samtalers præmis er, at der er en forbindelse mellem ideer og magt. "Langsomme samtaler" er 41 bidrag til den fælles påtrængende samtale om, hvordan vi ændrer verden – også selv om det går langsomt.

Men har sådanne personers tanker overhovedet en chance i kampen om opmærksomhed? Hvordan ser Lykkeberg sammenhængen mellem ideer og magt?

FOTO: JAKOB DALL

21. januar

PER KRØIS KJÆRSGAARD

Efterskoleforstander, komponist, sangskriver og forfatter

Hvorfor er det, vi synger?

Måske har du sunget med på sangen "Kære Linedanser" – eller "Gi' os lyset tilbage". Nu får du mulighed for at møde manden bag sangene, Per Krøis Kjærsgaard, når han besøger os til en rigtig højskolesangtime.

Per er bogaktuel med bogen "Være én, men én iblandt – 20 grunde til fællessang" og initiativtager til "Sjælland Synger", hvor Roskilde Kongrescenter hver måned fyldes med fantastisk fællessang. Oplev et veloplagt fællessangsarrangement med titlen "Hvorfor er det nu, vi synger?". Programmet byder på gode grin og herlige historier om sangene – perspektiver på dagsaktuelle emner – og naturligvis masser af fællessang.

Vi skal synge nogle af de helt nye sange fra den seneste udgave af Højskolesangbogen – og naturligvis en række af dem, vi kender og elsker.

4. februar

BIRGITTE POSSING

Professor emerita

Argumenter imod kvinder

Med en overflod af citater fra de sidste 170 år i dansk historie dokumenterer Birgitte Possing en håndfast tradition for at nedgøre ambitiøse kvinder, hvad enten de har bevæget sig i det politiske liv, i erhvervslivet, i den videnskabelige verden, i sporten, i kirken eller på den kulturelle scene.

Birgitte Possing viser, hvordan kvinder uanset kompetence- og erfaringsniveau igen og igen bliver reduceret til mødre, bliver bedømt på deres påklædning, udseende, erotiske udstråling eller bliver afvist med nedladende argumenter, opfundet til lejligheden.

Gennem det danske demokratis historie præsenterer forfatteren en perlerække af historier, hvor kompetente kvinder bebrejdes for at gøre for lidt, for meget eller forkert. Mandens fejl er hans egen, kvindens fejl er kønnets. Birgitte Possing modtog Rosenkjærprisen i 2020.

FOTO: LAURA STAMER

18. februar

BERTEL HAARDER

Tidl. Minister, Folketingsmedlem, højskolemand

En frygtløs tænker

Bertel Haarder er en politisk legende. Med 40 år i Folketinget og 22 år som minister er han i en klasse for sig. Men i virkeligheden opfatter han sig mere som en "højskolemand" med rødder i det folkelige Danmark og de frivillige fællesskaber. Frihed, fællesskab og det frivillige engagement har været ledetråde for Bertel Haarder gennem et langt liv i dansk politik og samfundsliv.

Vi kommer tæt på Haarders politiske opgaver og nogle af de mange succeser, magtkampe og politiske trakasserier, han har stået med i sine over 40 år i Folketinget heraf 22 år som minister på en række meget forskellige poster. Han fortæller om sit glødende politiske engagement og om at stoppe, mens legen er god. I foredraget kommer han ind på eksistentielle temaer som åndsfrihed, fællesskab, kærlighed, tro og tanker om døden og evigheden. Haarder fortæller med stor åbenhed om sin familie og om livet som forælder til et multihandicappet barn. Vi får her et nyt og mere nuanceret billede af mennesket og politikeren/højskolemanden Bertel Haarder.

4. marts

SØS MARIE SERUP

Politisk kommentator

Den politiske situation

Et foredrag hvor Søs fortæller om den aktuelle politiske situation. Personer, temaer, styrkeforhold, strategier og et bud på fremtiden, krydret med anekdoter, eksempler og levende dialog.

Søs Marie Serup er en af Danmarks skarpeste politiske iagttagere og har været helt tæt på magten som rådgiver for tidl. statsminister Lars Løkke Rasmussen i hans første regeringsperiode.

Som foredragsholder giver Søs Marie Serup et skarpt, humoristisk og indholdsrigt indblik i en ellers lukket verden, som hun både elsker og revser.

18. marts

JENS ANDERSEN

Forfatter og foredragsholder

KRISTIAN LA COUR

Højskolelærer, komponist og pianist

Andersen om Andersen

Med udgangspunkt i sin internationalt berømmede biografi "Andersen", der udkom i 2003, og nu genudgives af Gyldendal, fortæller Jens Andersen den fascinerende historie om naturbarnet og geniet H.C. Andersen.

En dansk verdensborger – rastløs, ustandseligt rejsende og rasende produktiv. En gudsbenådet kunstner – som førte dagbog over en digters krop og sjæl, og med pen og saks tegnede eventyrlige portrætter af sin tid og dens mennesker.

Undervejs i foredraget skal vi synge en række H.C. Andersen-sange, og bag klaveret sidder pianist og højskolelærer Kristian la Cour, der de seneste fem år har spillet og sunget til Jens Andersens musikalske foredrag om Kim Larsen og Tove Ditlevsen.

2. april 2025 fylder H.C. Andersen 220 år.

11. september

STEFFEN KRETZ

Journalist og korrespondent

Storm på vej

I mange år var Reffitt-familien i Texas en "all-American" kernefamilie med klassiske værdier og stærkt sammenhold. Men så skete der noget. Faderen blev politisk ekstremist, sønnen meldte ham til FBI efter stormen på Kongressen, og nu er familien lige så splittet som resten af Amerika. Det kom som et chok for den sammen-tømrede familie, at ekstremisme og væbnet oprør mod regeringen voksede ud af deres parcelhus i et søvnigt kvarter i forstæderne. At deres køkken blev omdannet til en politisk slagmark.

På samme måde har det overrasket mange amerikanere, at demokratiet i USA har vist sig overraskende skrøbeligt. At deres nation nu balancerer på en knivsæg og skal vælge mellem frihed og et mindretalstyranni.

Hvordan er Amerika havnet her?

Vil du vide, hvordan Donald Trump igen kan stå med det ene ben inde i Det Hvide Hus trods stormen på kongressen og 91 tiltaler for overtrædelser af straffeloven? Steffen Kretz giver svaret.

25. september

GEETI AMIRI

Forfatter, lærer, debattør og foredragsholder

Glansbilleder

Amiri fortæller sin personlige historie om, hvordan hun brød ud af sit liv som afghansk kvinde og skabte en tilværelse som dansk kvinde. Om hendes splittelse mellem de to kulturer og kultursammenstødet, hun oplevede, da hun flygtede fra Afghanistan til Danmark med sin familie. Hun deler ud af sin historie fra sin barske opvækst under ringe vilkår på bunden af København. En opvækst præget af storebroderens vold, ophold på krisecenter og senere tvangsfjernelse. Samtidig har det ikke været let at være ung kvinde med muslimsk minoritetsbaggrund i Danmark. Geeti Amiri giver os et unikt indblik i afghansk kultur og tradition. Hun fortæller om sin kamp for frihed og om at følge sit hjerte og bryde mønsteret.

FOTO: SIMONE LILMOES

09. oktober

ANNA LIBAK

Udlandsredaktør, forfatter og
foredragsholder

Rusland og Ukraine

Den 24. februar 2022 invaderede Rusland Ukraine.

Ifølge EU og USA truer den russiske aggression med at undergrave den europæiske sikkerhedsarkitektur, som blev indstiftet med ophøret af den kolde krig i 1990'erne. Ifølge russerne er der aldrig blevet indstiftet en ny verdensorden siden Sovjetunionens opløsning. Tværtimod har EU og USA gennem NATO og EU's aktive ekspansion mod øst undermineret alle forsøg på at etablere en ny kollektiv retsorden. Så hvad vil der ske? Går den vestlige verden i opløsning? Gør Rusland? Står vi på tærsklen til tredje verdenskrig? Anna Libak har fulgt og advaret mod udviklingen i Rusland siden midten af halvfemserne

23. oktober

ERIK LINDSØ

Højskolelærer, forfatter, foredragsholder

Humor som medicin

Om livsmod, livslyst og livsglæde.

"Det handler om at ændre mismod til livsmod, og jeg gør det ved at tage fra de muntre og give til de skuffede".

Når livet er allerbedst, siger vi: "Jeg var lige ved at dø af grin!" Når livet er værst, siger vi: "Jeg er ved at dø af stress." Men hellere dø af grin end af stress.

Humor er det bedste værn mod stress.

Med humor når vi det samme, men for nedsat tempo – vi bliver langsomme i vendingen, men hurtige i replikken.

Man kan ikke blive vred eller sur på den, man griner sammen med. Humor afvæbner den urimelige. Humor fornyr og forynger vores livssyn. Humor gør os finurlige og eventyrlige. Humor giver os overskud til at drage virkeligheden i tvivl.

Med humor styrker vi sammenholdet. Som Dostojevskij siger: "Hvis vi alle turde være lidt mere latterlige, ville vi holde mere af hinanden."

Foredraget er en lattermild rundrejse i humorens livgivende univers.

6. november
KAROLINA BOGUS
Koncertpianist

Scott Joplin – The King of Ragtime

Scott Joplin – en sort efterkommer af slaver havde ambitioner om kunstnerisk storhed og mente at man med hårdt arbejde, uddannelse, selvudvikling og ihærdighed kan overkomme forhindringer som baggrund, race og classeskel. Det lykkedes kun delvist for ham. Komponisten til verdens største hits inden for genren, som "Maple Leaf Rag" og "The Entertainer", sagde ofte til sin kone: "Jeg bliver først rigtigt kendt 25 år efter at jeg er død". Det blev nærmest en profeti og interessen for hans nyskabende klaverstil – ragtime – blomstrer efter 40'erne, både i jazz og klassiske miljøer. Passionen for Scott Joplins ragtime har fulgt pianisten Karolina Bogus siden barndommen. Koncertforedraget kredser om mennesket og komponisten, hvor vi får rig mulighed for at høre en række af Joplins bedste ragtimes.

20. november
ELSE MATHIASSEN
Tidl. højskoleforstander, fortæller, danser

Forstanderinden taler ud

"Forstanderinden banker på tre gange lige efter hinanden og åbner selv døren. "Sådan gør vi herude", siger hun, da jeg ser overrasket ud".

Med veninden Stine Pilgaards bog "Meter i sekundet" som baggrund vil jeg fortælle om mit liv og mit virke som kunstner, foredragsholder og ikke mindst tidl. forstander på Vestjyllands Højskole.

Om at forfølge drømme igen og igen. Om at gå egne veje, og alligevel følge et usynligt mønster. Om et at begynde ny karriere som 60-årig. Om at blive portrætteret i en bog og kunne se ind i forfatterværkstedet. En diskussion af bogens syn på højskoleliv, aktivisme, livet langt fra storbyen, magt, kald, familieliv og venskab.

Alt sammen kombineret med fællessange af Stine Pilgaard.
Og en lille smule dans.

8. januar

MARIANNE SØGAARD

Højskolelærer, komponist og tekstforfatter

Fællessang og Højskolesangbogen

Marianne Søgaard er sang- og salmedigter og komponist med et enkelt, melodisk og iørefaldende tonesprog, der samler folk på tværs af generationer i fællessang. Marianne er højskolelærer på Silkeborg Højskole og fællessang er kernen i hendes virke som sanger, komponist, tekstforfatter, foredragsholder og underviser. Hun er repræsenteret med syv melodier og én tekst i Højskolesangbogen og med tre melodier og to tekster i Kirkesangbogen. I 2018 vandt hun DR P2's konkurrence om at skrive Danmarks nye fødselsdagssang for voksne med titlen "Fantastiske fødselar".

Marianne har optrådt i flere af DR's programmer om fællessang både som pianist og sanger, senest med vokaltrioen "Trækfugl".

FOTO: FRANSKA MORTENSEN

22. januar

RUNE LYKKEBERG

Chefredaktør

Langsomme samtaler

Fra efteråret 2020 og gennem hele 2021 har Rune Lykkeberg talt med 41 internationale intellektuelle om klima, frihed, ulighed, kapitalisme, demokrati, racisme – om verdens tilstand.

De langsomme samtalers præmis er, at der er en forbindelse mellem ideer og magt. "Langsomme samtaler" er 41 bidrag til den fælles påtrængende samtale om, hvordan vi ændrer verden – også selv om det går langsomt.

Men har sådanne personers tanker overhovedet en chance i kampen om opmærksomhed? Hvordan ser Lykkeberg sammenhængen mellem ideer og magt?

FOTO: JAKOB DALL

05. februar

IMRAN RACHID

Speciallæge, innovationschef og forfatter

Sluk

Om at overleve i en digital verden.

Mere end nogensinde er der brug for viden om, hvad de massive digitale mængder information betyder for vores hjerne og krop. Og ikke mindst hvordan vi beskytter vores helbred i en digital brydningstid. Imran Rashid har undersøgt, hvad det betyder for den fysiske og mentale sundhed at leve livet online og filtrere massive mængder data gennem hjernen.

Imran giver os et vigtigt indblik i, hvordan digitaliseringen påvirker hjernen, kroppen, mennesket, familierne, virksomhederne og samfundet. Og han forklarer, hvorfor vi er nødt til at handle, før det er for sent.

I foredraget giver han sit bud på, hvordan vi genvinder kontrollen over vores digitale liv og i stedet bruger tid på det, der er vigtigt for vores sundhed og livskvalitet.

19. februar

BERTEL HAARDER

Tidl. Minister, Folketingsmedlem, højskolemand

En frygtløs tænker

Bertel Haarder er en politisk legende. Med 40 år i Folketinget og 22 år som minister er han i en klasse for sig. Men i virkeligheden opfatter han sig mere som en "højskolemand" med rødder i det folkelige Danmark og de frivillige fællesskaber. Frihed, fællesskab og det frivillige engagement har været ledetråde for Bertel Haarder gennem et langt liv i dansk politik og samfundsliv.

Vi kommer tæt på Haarders politiske opgaver og nogle af de mange succeser, magtkampe og politiske trakasserier, han har stået med i sine over 40 år i Folketinget heraf 22 år som minister på en række meget forskellige poster. Han fortæller om sit glødende politiske engagement og om at stoppe, mens legen er god. I foredraget kommer han ind på eksistentielle temaer som åndsfrihed, fællesskab, kærlighed, tro og tanker om døden og evigheden. Haarder fortæller med stor åbenhed om sin familie og om livet som forælder til et multihandicappet barn. Vi får her et nyt og mere nuanceret billede af mennesket og politikeren/højskolemanden Bertel Haarder.

05. marts

SØS MARIE SERUP

Politisk kommentator

Den politiske situation

Et foredrag hvor Søs fortæller om den aktuelle politiske situation. Personer, temaer, styrkeforhold, strategier og et bud på fremtiden, krydret med anekdoter, eksempler og levende dialog.

Søs Marie Serup er en af Danmarks skarpeste politiske iagttagere og har været helt tæt på magten som rådgiver for tidl. statsminister Lars Løkke Rasmussen i hans første regeringsperiode.

Som foredragsholder giver Søs Marie Serup et skarpt, humoristisk og indholdsrigt indblik i en ellers lukket verden, som hun både elsker og revser.

19. marts

JENS ANDERSEN

Forfatter og foredragsholder

KRISTIAN LA COUR

Højskolelærer, komponist og pianist

Andersen om Andersen

Med udgangspunkt i sin internationalt berømmede biografi "Andersen", der udkom i 2003, og nu genudgives af Gyldendal, fortæller Jens Andersen den fascinerende historie om naturbarnet og geniet H.C. Andersen.

En dansk verdensborger – rastløs, ustandseligt rejsende og rasende produktiv. En gudsbenådet kunstner – som førte dagbog over en digters krop og sjæl, og med pen og saks tegnede eventyrlige portrætter af sin tid og dens mennesker.

Undervejs i foredraget skal vi synge en række H.C. Andersen-sange, og bag klaveret sidder pianist og højskolelærer Kristian la Cour, der de seneste fem år har spillet og sunget til Jens Andersens musikalske foredrag om Kim Larsen og Tove Ditlevsen.

2. april 2025 fylder H.C. Andersen 220 år.

KUNSTHISTORIE – MODERNISMEN (EFTERÅR 2024)

Tid: Torsdage kl. 14.15-16.15 Sted Bygningen, Ved Anlægget

Pris: 4 eftermiddage kr. 490 inkl. kaffe. Enkelt foredrag 150 kr.

"Hele kunst- og arkitekturhistorien er mit arbejdsfelt. Jeg søger at berige og begeistre med alt fra det gamle Ægypten til det nyeste nye inden for kunst, arkitektur og design. Jeg guider dig gennem kunsthistoriens perioder, fx renæssance, manierisme, barok, rokoko, nyklassicisme, romantikken, det moderne gennembrud, modernismen og postmodernismen".

– MATHILDE TEGLGAARD NIELSEN

12. september

Paul Cézanne og Henri Matisse

Paul Cézanne og Henri Matisse – modernismens fader og det vilde fauvistiske maleri.

I sine opstillinger, badescener, bjerglandskaber mm. brød Paul Cézanne med snart sagt alle gældende regler for maleri. Cézanne udøvede en dyb påvirkning på nærmest alle modernistiske malere, heriblandt Henri Matisse, der med sine rene farver, grove former og kraftige trøg markerede en ny malerisk vildskab.

26. september

Tysk ekspressionisme

Die Brücke og Der Blaue Reiter. Fx Ernst Ludwig Kirchner, Wassily Kandinsky og Käthe Kollwitz.

Hidsige farver, brutale strøg, deformerede figurer og forvrængede rum præger værker af de kunstnere, der sluttede sig sammen som Die Brücke i 1905. I 1911 dannedes sammenslutningen Der Blaue Reiter, hvis kunstnere interesserede sig for at formidle universelle følelser og det spirituelle gennem formelle elementer som farve og linje.

10. oktober

Kubisme, futurisme, orfisme og tidlig abstrakt

Hilma af Klint, Pablo Picasso og Sonja Delaunay.

I 1900-tallets første årti eksperimenterede kubisterne, futuristerne og mange andre kunstnere med forenkling af farver, linjer, rum, samt med simultanperspektiv og bevægelse. Disse eksperimenter medførte en stigende grad af abstraktion og omkring 1915 arbejdede mange kunstnere helt nonfigurativt. Men hvem skabte egentlig de tidligste helt nonfigurative malerier?

24. oktober (OBS kl. 15.15-17.15)

Pariserskolen og mellemkrigstidsklassicisme

Amedeo Modigliani, Chaïm Soutine og Marc Chagall

Det enormt store antal udenlandske kunstnere, der boede og arbejdede i Paris i perioden 1900-1940, betegnes undertiden som École de Paris – Pariserskolen. Pariserskolen tæller fx Giorgio de Chirico, Amedeo Modigliani og Leonor Fini fra Italien, rumænske Constantin Brancusi, Pablo Picasso og Joan Miró fra Spanien, ukrainske Sonia Delaunay, hollandske Piet Mondrian, polske Tamara de Lempicka, tyske Max Ernst, Alberto Giacometti fra Schweiz og de russiske kunstnere Marc Chagall og Chaïm Soutine.

KUNSTHISTORIE – MODERNISMEN (FORÅR 2025)

Tid: Torsdage kl. 14.15-16.15 Sted Bygningen, Ved Anlægget

Pris: 4 eftermiddage kr. 490 inkl. kaffe. Enkelt foredrag 150 kr.

13. februar

Dadaisme og surrealisme

Marcel Duchamp, Jean Miro og Leonora Carrington

Med "Fontæne", 1917 skabte Duchamp et af kunsthistoriens mest skelsættende værker. Værket var en ægte pissoirkumme, som kunstneren havde købt og signeret. Fontæne udfordrede ligesom andre dadaistiske og surrealistiske værker ideen om, hvordan kunst bliver til, og hvad kunst er. Duchamp mente, at kunstnerens udvælgelse af en genstand og indsættelse af denne i en ny kontekst (udstillingsrummet) forvandlede den til kunst, idet genstanden hermed fik nye betydninger. For ham var konceptet det vigtigste aspekt af et kunstværk.

27. februar

Konstruktivisme, Bauhaus og De Stijl

László Moholy-Nagy, Theo Van Doesburg og Piet Mondrian

Konstruktivister undersøger billedkunstens elementer; komposition, form, farve, linje, rum etc. som en virkelighed i sig selv. De arbejder nonfigurativt med geometriske former. Hvad sker der, når en lille lyseblå cirkel placeres på en stor orangerød cirkel – kommer der hul i den røde cirkel? Hvordan opleves et gult kvadrat på henholdsvis en hvid og en sort bund? Hvordan kan man skabe illusion af rum, balance eller bevægelse vha. størrelser, overlap og farver?

13. marts

Den moderne kvinde og queer art

Claude Cahun, Tamara de Lempieka og Gerda Wegener
Kunsthistorien rummer utallige malerier af kvinder set med det mandlige (kunstnerens) blik – kvinder som er tiltrækkende, forførende og seksuelt tilgængelige. I de brølende 20'ere – en periode med dekadence, stil og fri seksualitet – finder vi en række kvindelige kunstnere, som fremstiller kvinder som stærke, selvstændige og intelligente. Kunsten viser også periodens leg med køn og identitet.

27. marts

Dansk modernisme

Harald Giersing, Edward Weie og Francisca Clausen
Formeksperimenter, surrealistiske drømmesyner, stemningsmættede landskaber og spontane maleriske følelsesudbrud præger dansk modernisme ca. 1900-1960. Mange kunstnere er optagede af at skildre menneskets sjæleliv og sande natur. Der er et stort fokus på kunstneriske metoder – hvordan overfører kunstneren sit inderste til en kunstnerisk form?

CARLSEN & STAUGAARD

Tid: torsdage kl. 16.00 – 18.00. Sted: Bygningen, Ved Anlægget

Pris: 6 eftermiddage kr. 750 inkl. kaffe / 1 foredrag kr. 145

Store fortællere

I en tid med de hurtige, flygtige medier er de store fortællere en gave for evigheden. Deres fortællinger kræver tid, opmærksomhed, de er ikke glemt, når telefonen er slukket.

Vi henter de store fortælleres fortællinger frem, præsenterer dem, fortæller og læser op.

31. oktober

LEIF CARLSEN

HAROLD BLOM.

Hvordan man skal læse og hvorfor

GT: Fortællingerne om den udvalgte: Abraham (stamfaderen) – Moses (befrielsen) – David (kongen).

De islandske slægtssagaer og bispesagaer. Man kan uden overdivelse betegne dem som Nordens eneste samlede, originale bidrag til verdenslitteraturen.

7. november

KNUD ERIK STAUGAARD

HOMER og HESIOD

Homer og Hesiod bringer os fra den mundtlige fortælletradition til de store episke fortællinger om guder og helte. Herodot er vores første store prosaforfatter, der blandt andet har artige historier at fortælle om det Egypten, der allerede på hans tid var gammelt og mytisk.

14. november
KNUD ERIK STAUGAARD

OID

Forvandlinger. Få værker har inspireret kunstnere gennem tiderne som Ovids gennemgang af alverdens myter. Apulejus: Det gyldne Æsel med den vidunderlige fortælling om Amor og Psyke. Plautus, Terents, Petronius og Juvenal: Satire, komedie og galskab. Holbergs romerske inspiration.

21. november
KNUD ERIK STAUGAARD

MIDDELALDERENS GYLDNE FORFATTERE

Dante og Den guddommelige Komedie. Boccaccio og Dekameron. Rabelais og Gargantua. Roseromanen og andre store fortællere fra Middelalderens slutning.

28. november
LEIF CARLSEN

DANSKE FORTÆLLERE

B.S. Ingemann og Steen Blicher. Henrik Pontoppidan og Alexander Kielland. Martin A. Hansen og William Heinesen. Dan Turell og Maria Helleberg.

5. december
LEIF CARLSEN

SPÆNDING, HISTORIE OG POLITIK

Nutidens hang til krimi, gys og fantasy. B.S. Ingemann og Karen Blixen. Dan Turell og Gunnar Staalesen. Daniel Silva og Martin Jensen.

CARLSEN & STAUGAARD

Tid: torsdage kl. 16.00 – 18.00. Sted: Bygningen, Ved Anlægget

Pris: 6 eftermiddage kr. 750 inkl. kaffe / 1 foredrag kr. 145

Den dynamiske middelalder

Middelalderen findes ikke. Det, vi kalder middelalderen, er bare en ramme om en periode, som den selvbevidste renæssance ville springe over for at komme tilbage til kilderne – antikken.

Den er blevet kaldt mørk og sort, især i det protestantiske Nordeuropa, men vi vil forsøge at tegne et andet billede af perioden.

16. januar

LEIF CARLSEN

DEN DYNAMISKE MIDDELALDER

Den svenske videnskabsmand Daniel Nordberg gør konsekvent op med de tilvante, traditionelle forestillinger om middelalderen som en mørketid.

23. januar

LEIF CARLSEN

KUNST OG KULTUR

Skoler og universiteter. Heksekunst og lægekunst. Kirker, klostre og katedraler. Præster og paver. Kirkefædre og synoder. Munke og nonner. Byer og borge. Bønder og soldater. Konger og kejsere.

30. januar
LEIF CARLSEN

LITTERATUR

Salmer, hymner, viser og kvad. Postiller og legender. Prædiker og profetier. Bands-formularer og jærtegn. Komedier, satirer og markedsspil. Kongespejl, fyrstespejl, børnespejl og ordsprog. Sjællandske Lov, Skånske Lov og Jyske Lov.

6. februar
KNUD ERIK STAUGAARD

OMKRING ÅR 1200

Frederik II, normanner og hohenstauffer, konge og kejser. Frederik II omgav sig med lærde kristne, jøder og muslimer ved sit hof i Syditalien. Valdemar II med tilnavnet Sejr, Dagmar af Böhmen og Bengerd fra Portugal.

13. februar
KNUD ERIK STAUGAARD

OMKRING ÅR 1300

Dante møder sin Beatrice, skriver Den guddommelige Komedie og pave Bonifacius VIII indfører Det hellige År, der fik tusinder til at drage mod Rom.

20. februar
KNUD ERIK STAUGAARD

OMKRING ÅR 1350

Pest og fest. Petrarca og Laura. Boccaccio og Decameron. Chaucer og Canterbury Fortællingerne. Overgang til renæssance og reformation.

TORSDAGSBUSSEN

Tid: torsdage kl. 9.00 – ca. 16.30. Sted: Busterminalen, Borgvold 12

Pris: 4 ture kr. 200 (medlemsskab) + kr. 240 pr. tur + evt. entréer og lignende

Kunst & KulturHøjskolen på hjul

Vi forsætter vores tilbud med dagsture, hvor vi kører ud og oplever dele af vores smukke land. I denne sæson tilbyder vi to ture i efteråret 2024 og to ture i foråret 2025.

De enkelte ture vil have hver deres særpræg, men fælles for dem alle er, at vi skal opleve natur, kultur og historie på forskellig vis og naturligvis glæden ved at være sammen.

Hvem arrangerer turene?

JAN ANDERSEN

Jan er bestyrelsesmedlem i Kunst & KulturHøjskolen og har i sit arbejdsliv været lærer og uddannelsesvejleder. Som lærer underviste han bl.a. i historie, som har hans store interesse, og han har gennem flere år arrangeret historiske temature for Dansk Blindesamfunds sommerhøjskole.

HENRIK JENSEN og KIRSTEN STORGAARD

Henrik Jensen er frimenighedspræst i den grundtvigske frimenighed i Ågård og har før dette været højskolelærer på Gymnasikhøjskolen i Ollerup.

Kirsten er medlem af bestyrelsen for Kunst & KulturHøjskolen og har i sit arbejdsliv været en del af forstanderparret på Ågård Efterskole i 25 år. I ledelsen af efterskolen har tanker om det folkeoplysende arbejde og dannelsesprojektet været et fundament og en inspiration, som nu kan bruges i arbejdet i Kunst & KulturHøjskolen.

Tilmelding og betaling

Man tilmelder sig alle fire ture på hjemmesiden og betaler 200 kr. for "Medlemskab til Torsdagsbussen".

På hver enkelt tur opkræves desuden 240 kr. til busbetaling plus evt. entreer og rundvisningsudgifter, som vil fremgå af den enkelte tur i programmet.

Evt. framelning skal ske til hhv. Jan og Kirsten på mail senest 8 dage før turen, så vi kan udnytte buskapaciteten. Hvis der er ledige pladser, vil der således være mulighed for at deltage i enkelte ture mod et gebyr på 100 kr., som betales i bussen. Forespørgsel om ledige pladser sker til hhv. Jan og Kirsten.

Man medbringer selv frokost og drikkevarer til turen.

Tidspunkter

Alle ture starter kl. 9 ved Busterminalen ved Borgvold 12 i Vejle.

Forventet hjemkomst er kl. 16.30.

Hvis man ønsker det, kan man parkere ved Viking Bus, Lundahl Nielsens Vej 1 og stige på bussen kl. 8.45

8. august

Blicher og Heden

Arr.: Henrik Jensen og Kirsten Storgaard
Mail: Kstorgaard1705@gmail.com

Vores første stop er Blichermuseet i Thorning, som huser en større Blichersamling, der giver et indblik i hans liv og forfatter-skab. Derudover findes en udstilling, hvor vi kan vi blive klogere på livet på egnen i 1800-tallet. Hvis man har interesse for Middelalderen, vil udstillingen "Kampen om Magten – Slaget på Grathe Hede i 1157" også være en mulighed.

Undervejs i bussen til Thorning vil der blive fortalt om digteren, præsten og den aktive samfundsborger Sten Steensen Blicher (1782-1848).

Efter museumsbesøg og frokost kører vi videre til Kongenshus Mindepark. Her vil vi gøre ophold ved Kongenshus Naturcenter, hvor der vil der være mulighed for at fordybe sig i hedens og Mindeparkens natur og historie. Vi vil nyde vores medbragte kaffe, inden vi kører en tur i den smukke lyngklædte Mindedal.

Inden hjemturen vil vi køre forbi nogle af de mange mindesten, der er sat for de personer, der har stået i spidsen for hedeopdyrkningen i Danmark.

Undervejs på turen vil vi naturligvis synge nogle af Blichers sange fra Højskolesangbogen.

Betaling:

Kr. 240 kr. til bus og

Kr. 50 kr. til museumsbesøg

TORSDAGSBUSSEN

Tid: torsdage kl. 9.00 – ca. 16.30. Sted: Busterminalen, Borgvold 12

Pris: 4 ture kr. 200 (medlemsskab) + kr. 240 pr. tur + evt. entréer og lignende

12. september

Museet Flugt i Oksbøl og Filsø

Arr: Jan Andersen

Mail: jan.54@outlook.dk

Vi skal på denne tur besøge flygtninge-museet Flugt i Oksbøl, hvor vi skal se og høre om Oksbøllejren, som var Danmarks-historiens største flygtningelejr i perioden 1945-49.

Lejren husede, da den var størst, cirka 35.000 tyske flygtninge, primært kvinder og børn. Vi ser også den store kirkegård med grave for de tyske flygtninge, der døde her i landet mellem 1945 og 1949.

Efter vi har spist vores medbragte frokost, går turen til Filsø besøgscenter. Her skal vi se og høre om Filsø, som fra at have været Danmarks næststørste sø, blev helt tørlagt for at udnytte arealet til landbrug. I dag er Filsø genoprettet som sø, med stor succes for plante og dyreliv. Vi får lejlighed til selv at gå rundt i området ved besøgscentret. Inden vi kører hjem, vil der blive mulighed for at drikke vores medbragte kaffe.

Betaling:

Kr. 240 til bus

Kr. 130 til museumsbesøg

8. maj

Johannes V. Jensen, Thit Jensen og Kulturdebatthus Søttrup

Arr.: Henrik Jensen og Kirsten Storgaard
Mail: Kstorgaard1705@gmail.com

Turen går til Farsø, hvor vi skal besøge Johannes V. Jensen og Thit Jensen Museet, som i 2019 forenede de to store forfattere i det nye smukke museum. På museet er der mulighed for at få et interessant indblik i de to søskendes liv, forfatterskab og de forskellige tanker, de gjorde sig om den Verden de levede i. Undervejs i bussen til Farsø vil der blive fortalt om de to forfattere.

Efter museumsbesøg og frokost kører vi til Kulturdebatthus Søttrup. Hans og Kisser Grishauge vil være værter for en kop kaffe og en fortælling om dette spændende hus som har til formål ”

At genfortrylle Verden med folkeoplysning – den gode – bæredygtige – samtale om demokratiet, samfundsforståelse, nærhed, faglighed og nytænkning”.

Vi vil også synge fra Højskolesangbogen, inden vi atter kører mod Vejle.

Betaling:

Kr. 240 til bus

Kr. 75 til entre

Kr. 30 til kaffe og kage

19. juni

Ribe og Ribe Vikingecenter

Arr.: Jan Andersen
Mail: jan.54@outlook.dk

Ud over at være Danmarks ældste by er Ribe også en vores bedst bevarede middelalderbyer, idet flere markante bygninger fra den tid stadig præger bybilledet. Vi skal på byvandring, hvor der vil blive fortalt om byens historie og nogle af bygningerne.

Efter at have spist vores medbragte frokost kører vi videre til Ribe Vikingecenter, hvor vi kan gå rundt i det rekonstruerede vikingeanlæg befolket med vikinger, som vi kan opleve arbejde og som vi kan snakke med.

Efter at have nydt vores medbragte kaffe går turen tilbage til Vejle.

Betaling:

Kr. 240 til bus

Kr. 125 til besøg på Vikingecentret

NATURVIDENSKAB

Tid: Tirsdage kl. 19-21. Sted: Cafe Tek, Vejle Teknisk Gymnasium, Jernbanegade 28

Pris: 6 tirsdage 0 kr. Ingen tilmelding

Offentlige foredrag om Naturvidenskab

Med foredragsserien kommer du tæt på de nyeste opdagelser og erkendelser inden for naturvidenskab. Det er forskere som forelæser, niveauet er højt, og du vil blive udfordret, men du kan få udbytte af alle foredrag uanset dine faglige forudsætninger.

Foredragsserien arrangeres af Aarhus Universitet og live streames. Der er fri entré og i pausen vil du blive budt på en kop kaffe.

Et foredrag varer typisk to timer inkl. en pause midtvejs samt en session til slut, hvor forelæseren svarer på udvalgte spørgsmål indsendt af publikum.

Der er ingen tilmelding.

Læs mere på: <https://ofn.au.dk/>

I samarbejde Vejle Teknisk Gymnasium.

24. september
KARL ANKER JØRGENSEN,
professor i kemi ved Institut for Kemi,
Aarhus Universitet.

Spejlbilleder og molekyler

Spejlbillede-molekyler består af samme atomer, men er et spejlbillede af hinanden. Det ene kan være vital for os mens den anden version kan være giftig. Derfor er det afgørende at forstå molekylernes struktur – bl.a. når der udvikles nye lægemidler.

1. oktober
DAVID LUNDBEK EGHOLM,
professor i geofysik ved Institut for Geo-
science, Aarhus Universitet.

Jordens forhistoriske klimakatastrofer

Igennem Jordens 4,6 mia. års historie har klimaet ændret sig mange gange. Variationer i drivhuseffekten har spillet en nøglerolle i Jordens klimaforandringer, men hvad styrede drivhuseffekten før vi mennesker kom til, og hvad kan vi lære af det?

22. oktober
HANS KJELDTSEN,
professor i astrofysik ved Institut for Fysik
og Astronomi, Aarhus Universitet.
HANS BUHL,
museumsinspektør i videnskabshistorie
ved Science Museerne, Aarhus Universitet.

Teleskopet – vores øje til universet

Teleskoperne giver os ikke bare flotte billeder, men kan også give os viden om bl.a. big bang og universets udvidelse, samt om stjerners grundstofindhold og deres exoplaneter. Hør om teleskopets historie og hvordan det er nøglen til at forstå universet.

5. november
SUSANNE DITLEVSEN, professor i
statistik ved Institut for Matematiske Fag,
Københavns Universitet.

Tal, tilfældigheder og tipping points

Statistik kan nemt misbruges og fejltolkes, men statistik spiller også en vigtig rolle i at forstå verden omkring os. Hør om statistikkens heldige og mindre heldige historier og dyk ned i den nyeste forskning omkring tipping points i klimaet.

12. november
ANNE ESKILDSEN, naturrådgiver.
RASMUS EJRNÆS,
professor i biodiversitet ved Institut for
Ecoscience, Aarhus Universitet.
HANS HENRIK BRUUN,
professor i økologi ved Biologisk Institut,
Københavns Universitet.

Fortidens og fremtidens vilde natur

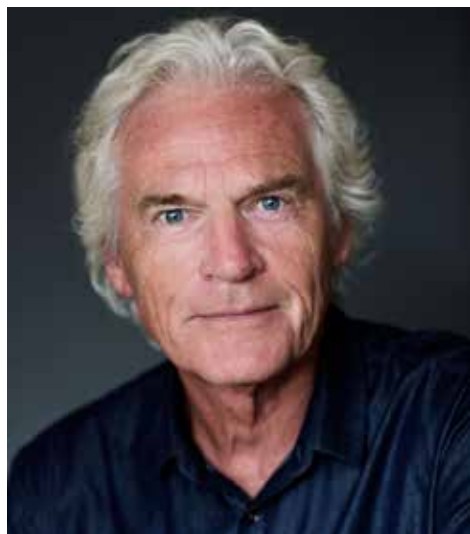
Mange dyre- og plantearter er i disse år i tilbagegang – men hvornår begyndte nedgangen og hvad er årsagerne? Lær naturens spilleregler at kende for bedre at komme de truede arter til undsætning.

19. november
BIRGITTE SKADHAUGE,
leder af Carlsberg Laboratorium.
ERIK LUND,
brygmester ved Carlsberg Laboratorium.

Videnskaben bag øl

Hos Carlsberg brygger de ikke kun øl – deres forskningslaboratorium har gennem årene også udviklet viden og nye teknikker som ikke kun har forbedret produktionen af øl, men som også har bidraget til forskning i bl.a. gær og klimatolerante planter.

KURT RAVN

Skuespiller, sanger og entertainer.

Akkompagneret af pianist

CARL ULRİK MUNK-ANDERSEN**Garanteret underholdning**

Kurt Ravn er uden tvivl garanti for en fantastisk oplevelse for publikum. Han er en alsidig skuespiller og sanger, der har demonstreret et bredt repertoire af talent. Han har dyrket sin musikalske karriere parallelt med sine mange roller inden for teater, film og tv. Han har imponeret som Jean Valjean i "Les Misérables", Anatoly i "Chess", Jabbadoor i "Atlantis" og Che i "Evita". Han har også optrådt som solist med Radiounderholdningsorkestret ved koncerter over hele landet, herunder de klassiske herregårds- og slotskoncerter.

Torsdag 9. januar 2025 er vi værter ved vores traditionsrige årsfest. Og som vanligt er vores gave til jer en uforglemmelig aften. Vi mødes kl. 17.00 og efter velkomsten er programmet:

Middag

2-retters menu inkl. 1 glas vin, øl eller vand og efterfølgende kaffe.

JACOB TYBJERG VESTAGER**Sangens fortælling og
fortællingens sang**

Fart over feltet. Sang så det basker.
Og selvfølgelig Højskolesangbogen.

ÅRSMØDE

Tid: Onsdag 19. marts 2025 kl. 15.30. Sted: Domus, Ved Sønderåen 1
Tilmelding ikke nødvendig!

Hold
11

Som altid i marts måned afholder vi årsmøde.

Årsmødet skifter mellem mandag, tirsdag og onsdag eftermiddag.

I denne sæson er det onsdag eftermiddag.

Årsmøde med

- Bestyrelsens beretning ved formanden
- Forstanderen fortæller om året i Kunst & KulturHøjskolen
- Fremlæggelse og godkendelse af regnskab
- Godkendelse af budget
- Valg til bestyrelsen
- Debat
- Overraskelser fra året, der gik

Dagsorden i flg. vore vedtægter. Se hjemmesiden.

En hyggelig eftermiddag, hvor vi serverer et par snitter til et glas vin, øl, vand, snakker om året og ser frem mod den nye sæson.

Vi starter kl. 15.15

Alle deltagere i Kunst & KulturHøjskolen er velkomne til årsmødet.

FOTO: (DRONEBILLEDE) RASMUS KRATH

Sensommerhøjskole i det skønne Vendsyssel

I samarbejde med Vrå Højskole byder vi velkommen til en spændende højskoleuge i det skønne Vendsyssel.

En højskoleuge med oplevelser og højskolefællesskab med udflugter, foredrag, fællessang, morgensamlinger og masser af livsglæde i mødet med Vendsyssel. Vi skal opleve den smukke natur, det rolige tempo og den autentiske stemning, der kendetegner Vendsyssel.

I løbet af ugen skal vi bl.a. opleve

- Lønstrup og Rubjerg Knude Fyr.
- Solnedgang i Løkken
- Besøge det nye Vendsyssel teater
- Heldagstur til Skagen med mulighed for at besøge Skagens Museum, Anchers Hus og Drachmanns Hus eller en tur ud på Grenen
- Byvandring i Hjørring med en tur gennem den gamle charmerende bydel
- Østkysttur, hvor vi bl.a. besøger Palmestranden i Frederikshavn og den lille charmerende havneby Sæby.
- Foredrag om Vrå by, der har en smuk historie og i dag en by med et utal af frivillige foreninger og en særdeles aktiv befolkning
- En historisk rundvisning på Vrå Højskole
- Musikforedrag og sangaftener
- Besøge Nordjyllands nye oplevelsescenter "Kornets Hus"
- Høre gode og levende foredrag om mennesker og liv, kunstnere, ildsjæle og andet godtfolk.
- Smage på Vendsyssel og blive forkælet med lækker mad fra skolens gode køkken.
- Undervejs på udflugterne vil der kunne være kortere gåture, men der er altid mulighed for at blive i eller ved bussen.

Priser

Dobbeltværelse m. bad/toilet	kr. 5.150.
Enkeltværelse m. bad/toilet	kr. 6.600.

Mulighed for fælles transport fra Vejle.
Er ikke inkluderet i prisen.

SEKRETARIATET

Jørgen Ejlskov, forstander
Telefon 28 87 74 90
E-mail: je@kunstkulturvejle.dk

Mette Rosenkjær Christensen, ekstern regnskabsfører
Telefon 26 39 27 44
E-mail: mette@kunstkulturvejle.dk

BESTYRELSEN

Kirsten Storgaard, formand
Telefon 40 35 37 19

Jens Thormann, næstfmd.
Telefon 24 49 94 30

Annette Kastbjerg
Telefon 29 21 41 14

Karl Brok
Telefon 22 48 14 10

Annelise Ancker
Telefon 53 57 64 68

Jan Andersen
Telefon 28 18 74 59

Henning Zachø Larsen
Telefon 51 22 45 38

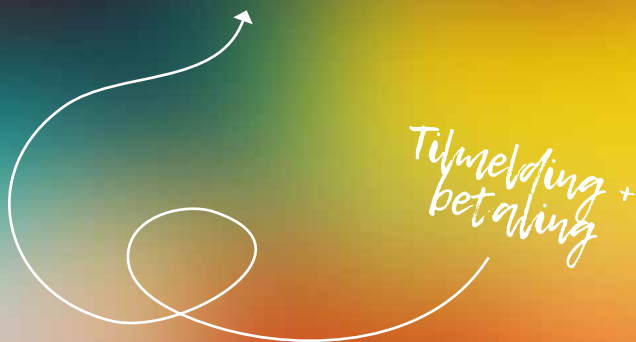

Jytte Nielsen, suppleant
Telefon 24 67 67 27

Marit Lund Kristensen, suppl.
Telefon 20 29 04 32

WWW.KUNSTKULTURVEJLE.DK

Kunst&Kultur
HØJSKOLEN VEJLE